HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

סתם סיפרא. תורת כהנים רבי יהודה היא דאי קאמר בסנהדרין (דף פו.) והא בתורת כהנים היא דתנא בספר ויקרא כתיב: **אין הקינין מספרשות.** תימה לעולה ותיזו לחטאת אלא זו בלקיחה בעלים כו' אם בשקנאן אמר זה אני לוקח לעולה ואת זה לחטאת אינו אין הכהן יכול לשנותן בעשייתן ואם אינה פסולו ואם בשקנאן לא פירש לא פה על פי שקרא להם אם [לאחר מיכן] אין אם אל עליהם ויכול הכהן לשנותן: **ולקחה ועשה.** ביולדת כתיב ולקחה שתי תורים או שני בני יונה ואחד לחטאת וכן במצורע וגבי זב (ג) ועשה הכהן אחד חטאת ואחד עולה ולמה לי למימר או בשעת לקיחה נקבעין או בשעת עשייתן אבל אין בשעת לקיחה ולא בשעת עשייתן אלא בשעת שחיטה: **והא הכא.** מדקתני כאן (ב) שקידש הגורל אינו ענין לקידוש השם ומקום שקידש הגורל אינו קידוש השם אלא בשעת קידוש הגורל קאמר אינו לא בשעת לקיחה ולא בשעת עשייה: **והא הכא דלאו שעת לקיחה ולאו שעת עשייה היא וקתני דקבע אמר רבא הכי קאמר.** הנכנס למקדש טמא והוא בקרבן עולה ויורד עשירות ודלות ודלי דלות המחור אל שבועה בטוי ושבועת קול אלה והתם נמי כתיב (ויקרא ה) או (ג) נפש כי תגע וגו' ומוקמינן לה בשבועות (לקמן ז.) בטומאת מקדש וקדשיו שאחר שנטמא נכנס למקדש או אכל קדשים: **ומעשיר.** ועריך להביא מעשירות: **ואחר כך.** מוכן המעות ופירש ואחר אלו לחטאתו ואלו לעולתו מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו ואין מוסיף ומביא חובתו מדמי עולתו והא הכא דלאו שעת לקיחה ולאו שעת עשייה היא וקתני דקבע אמר רב ששת ותסברא והאמר ר' אלעזר אמר ר' הושעיא מטמא מקדש עשיר והביא קרבן עני [לא יצא וכיון דלא יצא היכי קבע אלא מאי איתי לך למימר] שכבר אמר מעניותו ה"נ שכבר אמר משע' הפרשה ולר' חגא א"ר יאשיה דאמר יצא מאי

סתם סיפרא מני רבי יהודה. תימה לר"י בפ"ק דקדושין (ד' יד.) לפירוש וכל היכא דכתיב מוקם לא דרשינן קל וחומר והא גבי יום"כ וכו' עד ונעשתה לכתיב ועשהו מטמא הא לאו בלקיחה הכי דרשינן קל וחומר והשתא מאי פריך והא סתם סיפרא רבי יהודה ולדיליה מוקם לא קיימא להגלגלה (ד) ותירץ רבינו שמשון מקובי לפריך מדמיטרחיך וחת וחמת לקמן בפרק הוליאו לו (דף ס:) למעוטי דלא קיימא מוקם לדבריהם הנעשים בשגגה נגן בתוך ג' יום"כ וכו' עד ונעשתה לכתיב ועשהו מטמא מי לא כתב ועשהו ה"ג תע"ג דמוקם הוה קיימא לכל מילי הגלגלה מיהא לא מעכבא מק"ו ולמה תע"ג דכתיב מוקם דרשינן ק"ו אבל קשה על מירון זה לתפילו כי קיימא מוקם לכל מילי ולא הוה דרשינן קל ומומר היכא דכתב מוקם לא סגי דלא כתב ועשהו למעוטי (ה) בשלמא שלא יקדש הגורל כדפי' לעיל ועוד אפילו קיימא מוקם לכל מילי מיטרחיך ועשהו לגורל להגלגלה לאו עבודה היא (ו) ויכילנא למיוי דלאו דווקא נקט התם מוקם דעיכובא אחריני אית למימר עיכובא לרבי נחמיה ולרבי יהודה היכא עיכובא אחריני דתניא קרא וטעמא דכתב רחמנא ועשהו הא לאו הכי הוה דרשינן קל וחומר ומעשה עשה עליה לכתוב מוקם אבל לא לדרוש מוקם עליה ועשהו כתב עלה לעיכובא אף על גב דלא כתב בלשון ציוי ונראה כמו סיפור דברים בעלמא מכל מקום כיון דכתיב מוקם היה סברא לומר דמעכבא מכאן מוקם אחר עלה לא לתפילו קל וחומר

ועקר ליה מהאי סברא ומוקמינן מוקם לשאר מילי ומשאר עלה ומשאר עלה לא למדין סיפור דברים בעלמא הוא הכא נמי גבי יצמה דכתיב ככה לעיכובא נימא קל וחומר דמצה נגע ועיכובא דכתיב לשאר מילי:

מטמא מקדש וכו'. הא לא נקט שמיעת קול דכתיב גבי צרעת יש לומר מילתא דצריכא טפי נקט:

ולרבי חגא אמר רבי יאשיה דאמר יצא מאי איכא למימר. וכולי עלמא לית להו דרב מסקא דמין הקינין מתפרשות וכו': והאי

ב) [עירובין לו: וש"נ], ג) [ויקרא טו], ד) [עירובין סח. עירובין לו. מזיר כו:, ג] [בריתות כח.].

תורה אור השלם

1. וְאִם לֹא תַמְצָא יָדֶהּ דֵּי שֶׂה וְלָקְחָה שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה:
ויקרא יב ח

2. וְעָשָׂה אֶתָּם הַכֹּהֵן אֶחָד חַטָּאת וְאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְיָ מִזּוֹבוֹ: ויקרא טו טו

גליון הש"ס

גמ' א שכבר אמר מעניותו. עיין תוס' דף לב ע"ב ד"ה ע"ש:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולקחה כו' כמצורע וגבי זב וכתיב גבי כהן ועשה הכהן את האחד מהאם ואת האחד עולה: (ב) ד"ה והא הכא כו' מדקתני כאן מקדש שקידש הגורל: (ג) ד"ה מטמא כו' או נפש אשר תגע: (ד) תוס' ד"ה סתם כו' ולדיליה מוקם לא קיימא להגלגלה. נ"ב כלאיהמ פרק הזורע לו: (ה) בא"ד לא סגי דלא כתיב ועשהו למעוטי שלא יקדיש הגורל בעלמא כדפי'. ועיין. נ"ב נדף הקודם ד"ה ועשהו: (ו) בא"ד ויכילנא למיוי. נ"ב ד"ל על קושית הנ"ל ועיין קדושין דף י"ד:

מוסף רש"י

אין הקינין. אל כל מחוסרי כפרה, מתפרשות. לאיזו עולה ואיזו מהאם (ערובין לז:). אלא או בלקיחה בעלים. שאמרו בשעת לקיחה זו אני נוקח לעולה זו לחטאת (שם לז:). אם נקח זה נשם עולה וזה נשם חטאת אין הכהן יכול לשנותן בשעת עשיית קרבנותם נשם (בריתות כח.). ושאם נאמר אחד מהם או פירש נאויר העולה קודם עשיית כהן יניח זוג נאני (נזיר כו:). או בעשיית כהן. אבל אם נקחום סתם ואחר כך קרא עליהן שם אין השם מל עליהן ויכול הכהן לשנותם (ערובין שם) שאם לא הפרישום הבעלים בשעת לקיחה יכול הכהן לעשות אחד מהם חטאת ואחד עולה.

אע"פ שאינה לא שעת לקיחה ולא עשייה. ותרוץ לה רבה הכי, ומה [במקום] שלא קידש הגורל אפילו בשעת לקיחה ובשעת עשייה קידש השם בשעת עשייה וכו'. ת"ש מטמא מקדש עני. פי' אדם שמטמא כדכתיב או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בנבלת חיה טמאה וגו' ונעלם ממנו ונכנס למקדש, אם הוא עשיר מביא חטאתו כשבה או שעירה, ואם אין ידו משגת מביא שתי תורים או שני בני יונה. ואם היה בשעה שנכנס למקדש והוא טמא עני, והפריש מעות לקינן והוא עני בעניותו, והעשיר אחרי כן ואמר אקנה מהן תורים או בני יונה, יהיו אילו המעות, אילו לחטאת ואילו לעולה. ועכשיו רוצה להביא קרבן עשיר כשבה או שעירה, מוסיף מעות אחרות משלו על אותן המעות שהפרישן לקנות בהן תור של חטאת, וקונה בהן חטאת בהמה. אבל דמי עולתו נקדש כבר משעה שהפרישן לקנות בהן תור לעולה קדושת עולה, ואין משנין מקדושת עולה לקדושת חטאת. וכזו השמועה כולה כמות שהיא בבאן, כך היא בסוף מסכת כריתות. עולה כולה כליל למזבח, והחטאת הדם והחלבים למזבח והבשר לכהנים. ואפקינן והא הכא אי לחטאת ואילו לעולתי, לאו שעת הפרשה היא, דהא אחד שהעשיר קתני ואחד כך אמר אילו לחטאתי ואילו לעולתי. ולא שעת עשייה נמי, דהא עכשיו עדיין רוצה לקנות בהמה ולהקריבה, וקתני דקבע הואיל ואילו הקדים ועשה עודנו עני כבר נפטר בקבועו. ומתמה רב ששת ותסברא כלומר איפשר להעמיד ברייתא זו, כי אחרי שהעשיר אמר (לו) אילו לחטאתי ואילו לעולתי והאמר ר' אלעזר מטמא מקדש [ש]הוא עני והעשיר והביא קרבן עני לא יצא, וכיון דלא יצא היכי קבע, וזה כיון שעדיין לא הפריש והעשיר, כיון שהעשיר נתחייב בקרבן עשיר והוא חטאת בהמה, כיון שנתחייב בחטאת בהמה אם הביא קינן לא יצא. וכיון שאילו הביא קינן לא יצא, כן גם אם הפריש קינן והוא עשיר לא נתקדשו, ולמה תני כי דמי החטאת נקבעו לקדושת חטאת, ודמי העולה נקבעו לקדושת עולה. ופרקינן אלא מאי איתי לך למימר לתרוצה כר' אלעזר הא מתניתא שכבר אמר מעיקרא, כלומר בעודנו עני אמר אילו הקינין שלי שכבר נתקדשו, אם הקריבן אחרי שהעשיר אעפ"י שכבר נקבעו לקדושת חטאת, ודמי העולה נקבעו לקדושת עולה. ופרקינן אלא מאי איתי לך למימר לתרוצה כר' אלעזר הא מתניתא שכבר אמר מעיקרא, כלומר בעודנו עני אמר אילו הקינין שלי שכבר נתקדשו, אם הקריבן אחרי שהעשיר אעפ"י שכבר קדשן מקודם לכן לא יצא. כן גם זו הברייתא הכין תירוצא, מטמא מקדש והוא עני והפריש מעות לקינין ואמר בשעת הפרשה אילו למעות לחטאתי ואילו לעולתי. והעשיר עכשיו, מוסיף ומביא חטאתו מדמי חטאתו כר'. ור' חגא דאמר יצא תריץ הכי,

תום' ישנים

סתם ספרא מני ר' יהודה כו'. מלמה הגלגלה מעכבא כו'. ותימה לרבינו דלמעיל בפ"ק דמולין (כה, ב) וכל היכא דכתיב מוקם לא בדרשינן קל וחומר והא גבי יום הכפורים דכתיב גורל ומוקם ודרשינן קל וחומר מעניות מאי מוקם מאי גורל מה להלן מעניות עולה ומה להלן מעניות עולה ולמעיל (דף ב) [קלן] לענבר, ומאי קאמר והא מאחר דכתיב מוקם לא בדרשינן קל וחומר ומ